

A SZENTLÉLEK-KERESZTSÉG

Kunszabó Zoltán diakónus, az NSZB elnöke

I. BEVEZETÉS

Mi a karizmatikus megújulás lényege?

Mások is énekelnek gitáros énekeket, mások is összegyűlnek kisközösségekben, mások is imádkoznak együtt, mások is evangelizálnak (a maguk módján).

Az elmúlt években ez a világ karizmatikus vezetőit is foglalkoztatta ez: több konferencia és mély előtanulmányok után ezért publikálta az ICCRS teológiai bizottsága a „*Baptism int he Holy Spirit*” című kiadványt, ami világossá teszi: *a Szentlélek-keresztség a karizmatikus megújulás központi kegyelme!* (Szerzője két nagyszerű teológus, akiket személyesen is ismerek: *Dr. Peter Hocken* és *Dr. Mary Healey*.)

Ezt erősítette meg *Ferenc pápa* 2014. június 1-jén a Római Olimpiai Stadionban tartott nemzetközi karizmatikus-találkozón:

„Azt várom mindannyiótoktól, hogy osszátok meg a Szentlélekben való keresztség kegyelmét mindenki vel az Egyházban. Ezt a kifejezést használja az ApCsel 1,5.”

A gondolat már korábban is: *Ralph Martin* tanítássorozata: *Miért kell minden katolikusnak megkeresztelkednie a Szentlélekben?*

Vajon miért?

A Szentlélek-keresztség jelensége, hatásai

Mert *„a Szentlélek-keresztség az Atya Isten szívünkbe árasztott szeretetének egész életünket átalakító megtapasztalása, amelyet Jézus Krisztus uralmának elfogadása által nyerünk el. Élővé teszi a keresztség és a bérmálás szentségének kegyelmét, elmélyíti az Istennel és a többi keresztténnyel való egységet, felgerjeszti az evangelizáció iránti szenvedélyt és karizmákban részesíti a hívőt szolgálata és a missziója betöltésére.”* (BHS 12.)

Később a dokumentum tovább fejtegeti és sorolja a hatásokat:

- > Új meggyőződés Szentháromságos Isten létéről és jelenlétéről
- > A megszentelődéshez szükséges erő befogadása
- > Dicsőítés és magasztalás
- > Az imádság, a Szentírás és a szentségek újrafelfedezése

- > Új szeretet az Egyház, a szentek közössége és Mária iránt
- > A karizmák megjelenése
- > Gyógyulások és szabadulások
- > A laikusok aktivizálódása
- > Evangelizáció
- > A szociális igazságosság szolgálata
- > Ökumenikus nyitottság
- > Új közösségek alakulása (BHS 15-28.)

Az elnevezés problémája

Ilyen csodálatos valóság – a kifejezés ennek ellenére sokáig szinte tiltólistán volt.

Helyette leginkább: Szentlélekkel való betöltekezés (ami szintén biblikus kifejezés, és ugyanarra a jelenségre utal: vö. *ApCsel 2,4; Ef 5,18; 3,19*).

A kifejezés hagyományosan nem volt használatos a katolikus teológia szótárában. A protestáns pünkösdi felekezeteken keresztül szívárog vissza. Félreérthetően: mintha egy második, valóban hatékony vízzel való keresztséget jelölne, amit az Egyház természetesen nem fogadhatott el. (Lásd Credo: „hiszek az egy keresztségben...”)

A fogalom azonban *bibliai alapú*, erre utal Ferenc pápa idézett megjegyzése is. Ha ott van, hát ott van. Nézzük meg, mit jelent!

II. BIBLIAI ALAPOK

Az *újszövetségben* szerepel. Igaz, nem főnevesítve, hanem *igei alakban*, *összesen hat alkalommal*, *ígéretként*:

Az ígéret, hogy *Jézus majd „Szentlélekben keresztel meg benneteket”, az újszövetség egyik legtöbbször ismételt prófécijája, ami*

- *Keresztelő Szent Jánostól* származik, és mind a négy evangélista hozza (*Mt 3,11; Mk 1,8; Lk 3,16; Jn 1,33*).
- *Jézus* maga használja az *ApCsel 1,5*-ben,
- *Péter* pedig ismétli az *ApCsel 11,16*-ban.

Ezek a helyek pedig *mind a Szentlélek pünkösdi kiáradásának témájához* vezetnek bennünket! Ezt kell megértenünk ahhoz, hogy a Szentlélek-keresztség teljes értelméhez eljussunk.

Ószövetségi ígéretek

A próféták írásaiban: az áldásra és az üdvösségre vonatkozó *ígéretek egyre inkább a Messiás-Király eljövetelére mutatnak*, ami együtt jár azzal, hogy *Isten Lelke különleges és személyes módon jön majd el Isten népének tagjaihoz.*

- Erős az *életadó víz* kitöltetésének (*Iz 44,2-3; Ez 39,29*), és a *megtisztító* (itt bűntől megtisztító) víz szimbolikája (*Ez 36,25-27*), itt együtt az *új, isteni Lélek beoltásának és az új szívnek az ígérétevel.*
- *Zakariás* tovább viszi ezt: a Lélek kitöltetése Isten népe szívét keserves bűnbánatra indítja (*Zak 12,10*).
- *Joel* híres, Pünkösdkor Péter által idézett prófécijája (*Joel 2.*) visszautal *Mózes* kívánságára, hogy az Úr Lelke bárcsak az egész népre leszállna, és mindenkit prófétává tenne (vö. *Számok 11,29*)

Prófétai ígék: a Lélek elhozza Isten megismerését, ismeretét (Ez 37,14; 39,28-29; Joel 2,26-27.) Bibliai értelemben: személyes kontaktuson alapuló tapasztalati tudás, kapcsolat!

Újszövetség

Keresztelő Szent János prófécijája, az ószövetségi prófétákkal összhangban a *végidőkre mutat.*

Mk 1,7-8: *„Aki a nyomomba lép, hatalmasabb nálam. Arra sem vagyok méltó, hogy hogy lehajoljak és megoldjam a saruszíját. Én vízzel keresztelek, ő majd Szentlélekkel keresztel benneteket.”*

Hatalmasabb, hatalmasat tesz! A görög szó „*baptidzó*” elsődleges jelentése: *bemerít, alámerít, beáztat >>*

>> A Messiás Isten életébe akar bemeríteni, beáztatni. *„Egyesíteni akar Isten Lelkével, be akar csatlakoztatni az ő saját isteni életébe.”* (im. 34.)

Két helyen: *„Szentlélekkel és tűzzel” fog megkeresztelni (Mt 3,11; Lk 3,16) >>*

>> *Isten végső ítéletének tüze*, amely most, a kegyelem idejében számunkra nem halált hoz, hanem tisztulást. Tűzben való megtisztulást. A megtérés tüze. Ez most ítélet a bennünk lévő bűn felett, hogy mi megtisztulhassunk.

A tűz Isten belső életének is képe. Nem csak megtisztít az ő szentségében, de hívogat is a Vele való egyesülésre. (Vö. égő csipkebokor, *Kiv 3.*)

ApCsel 1,4-5: „Egyszer, amikor együtt evett velük, megparancsolta nekik, hogy ne hagyják el Jeruzsálemet, hanem várjanak, az Atya ígéretére, amelyről – úgymond – ‘tőlem hallottatok: János csak vízzel keresztelt, de ti néhány nap múlva a Szentlélekkel fogtok megkeresztelkedni.”

>> az Atya minden ígéretének beteljesedése, amiket a próféták által adott a Lélek kiáradásáról

Ez Jézus messiási és megváltói művének célja: Isten és ember egyesülése. Ez teljesedik be mennybemenetele és megdicsőülése után >> ApCsel 2,33: „Azután, hogy az Isten jobbjára fölemelte, kiárasztotta az Atyától megígért Szentlelket, ahogy látjátok és halljátok.”

Jézus tovább tanít a Lélek kiáradásának hatásairól:

ApCsel 1,8: „Amikor leszáll rátok a Szentlélek, erő tölt el benneteket, és tanúim lesztek Jeruzsálemben s egész Júdeában és Szamariában, sőt egészen a föld végső határáig.”

>> Tanítványai egyben tanúi is lesznek, akiknek küldetése az egész világra szól.

A Pünkösd-esemény (ApCsel 2.)

>> Egy Jézus Krisztusról tanúskodó,

>> a Szentlélekben egyesült dicsőítő nép,

>> a Lélek által megújult kapcsolatban az Atyával és a Fiúval,

>> Jézusnak és az üdvösség tervének új megértésében,

>> eltelve (ApCsel 2,4) az Atya szeretetével (vö. Róm 5,5),

>> kirobbanó erővel, örömmel és hatékonysággal szólal meg.

>> Beteljesült: az egész messiási nép próféta lett, és „hirdette Isten nagy tetteit”

>>Természetfeletti jelként karizmák jelentek meg: igehirdetés, prófétálás, nyelvadomány...

III. ÉRTELMEZÉSE

Szentlélek-keresztség és evangelizáció

Péter beszédéből nyilvánvaló: *Mindez az Atya terve szerint, Jézus Krisztus által ment végbe, és a Jézusba vetett hit, megtérés és az Ő életébe bekapcsoló keresztség által lehet részesülni belőle. (ApCsel 3,38).*

A Szentlélek-keresztséghez vezető út az evangelizáció, a kérügma-hirdetése, a hit és a megtérés!

Isten szeretete, amit a kérügma első pontjában hirdettünk meg, az ötödik pontnál ér célba:

„A remény pedig nem csal meg, mert a nekünk ajándékozott Szentlélekkel kiáradt szívünkbe az Isten szeretete.” (Róm 5,5) Utána pedig Jézust hirdeti itt az ige, aki akkor halt meg értünk, amikor még bűnösök voltunk. Isten így mutatta meg irántunk való szeretetét. (Vö. Róm 5,6-8.)

A Szentlélek-keresztség elválaszthatatlan az Evangélium hirdetésétől, a hit és a megtérés döntésétől. Ez különbözteti meg a hamis vagy okkult miszticizmust a keresztény lelkiségtől!

A Szentlélek-keresztség és a beavató szentségek

Péter tanítása szerint még egy fontos dologgal is összefügg: *a keresztséggel (vö. ApCsel 2,38).* A Szentháromság nevében végzett keresztség lényege szerint a Szentlélekkel keresztelő Jézus műve. *Megtörténik benne a Lélekbe való alámerülés,* akár leöntéssel, akár alámerítéssel történik, akár csecsemő, akár felnőtt részesül benne.

Az *ApCsel*-ben azonban találunk eseteket, amikor a keresztség és a Lélek kiáradása *nem egyszerre* történik:

>> A *„Szamáriai Pünkösöd”* esetében Fülöp diakónus evangelizál és keresztel, de a Lélek akkor *„száll le rájuk”,* amikor a jeruzsálemi apostolok rájuk teszik a kezüket és *„kézrátétellel közvetítik a Szentlelket” (ApCsel 8,18).* – Ez a bérmálás szentsége kiszolgáltatásának bibliai ősképe.

>> A *„Pogányok Pünkösdje” (ApCsel 10,34-48)* esetében pont az ellenkezője történik: Péter beszédének hallgatása közben *spontán telnek be Kornéliusz házanépének tagjai a Szentlélekkel,* ugyanúgy, ahogy az apostolokkal történt a jeruzsálemi első pünkösdkor. A keresztséget utólag pótolták, miután Péter látja, hogy Isten szabadon és szuverén módon cselekedett.

„Ezek a különböző események jelzik, hogy Isten nincs korlátozva abban, hogy hogyan részesít a Szentlélekben. Kereszténnyé válni annyit jelent, mint megkereszteltetni Jézus nevében, és megtapasztalható módon befogadni a Szentlélek kiáradását. Ezek normális esetben egyetlen mozzanatban jelennek meg („these are normally a single reality”), de bizonyos esetekben egyik jelentkezhet a másik nélkül is. Ilyenkor azt, amelyik hiányzik, pótolni kell, akár a keresztséget, akár a pünkösdi tapasztalatot.” (im. 42.)

Hogyan jelentkezhet egy szentség hatása a formális kiszolgáltatás előtt? A szentségi kegyelemben részesülhetünk „in voto” vágyakozás útján is: ha mindent be akarunk fogadni, amit Isten a számunkra adni akar. A szentség formális kiszolgáltatása persze ezután is fontos!

A korai Egyház tapasztalata

Ami tehát itt fontos: a beavató szentségek vétele és a Szentlélek kiáradásának megtapasztalása összetartozik!

Hogy ez mit is jelent, a korai Egyház tapasztalata alapján érthetjük meg, amely teljesen az apostolok gyakorlatát folytatta. *Karthágói Szent Cyprián, Jeruzsálemi Szent Cyrill, Poitiers-i Szent Hilláriusz, Szent Ágoston*, a III. és IV. század keleti és nyugati atyái mind arról számolnak be, hogy *amikor a felnőtt megtérőket húsvét éjszakáján egyszerre részesítették a keresztény beavatás szentségeiben (keresztség, bérmálás, eukharisztia), azok az új keresztények ugyanúgy pünkösdt éltek át, mint az első pünkösöd résztvevői!*

A keresztény beavatás egésze: a hit, a megtérés és bűnbánat, a keresztség, a bérmálás és a Szentlélek élményszerű befogadásának tapasztalata mint egység, mint egész hordozza a „Szentlélekbe és tűzbe való bemerítés” teljességét.

>> Amíg ezeket egységben, *felnőtt megtérőkkel* gyakorolták, addig a szentségi forma és a pünkösdi tapasztalat együtt is jelent meg!

>> Amikor a beavató szentségeket kisgyerekeknek kezdték kiszolgáltatni, akkor a szentség-kiszolgáltatás, a hit és a megtérés személyes döntése és a pünkösdi tapasztalat *időben elvált* egymástól. (Ha ez utóbbi egyáltalán bekövetkezett!)

>> *Dr. Kovács Gábor*: A kiszolgáltatott beavató szentségek *érvényesek* voltak, *de hatékonyá*, élet-átalakító erővé és hatalommá akkor váltak, *amikor a személyes hit és a megtérés is csatlakozott hozzájuk!*

→ A kegyelem, amit a keresztségben és a bérmálásban megkaptunk, az akadályok elhárítása után *feléled és hatékonyá válik!*

→ És akkor már minden feltétel adott, hogy a pünkösdi robbanás, a Pünkösöd-tapasztalat is jelentkezzen!

>> *Röviden: a megtéréssel és a Szentlélek-keresztséggel kerül a helyére minden!*

Ebben az értelemben *minden kereszténynek szüksége van rá*, hogy Istennel a lehető legtökéletesebben egyesülve betölthesse hivatását, bejárva a megszentelődés és a misszió útját!

IV. A GYAKORLAT

Veszélyek

Szellemi gőg, „mindentudás”, a szentségek, az intézményes Egyház, a hagyományos hitéleti formák lenézése; „állandó vezetettség”; elbizakodottság megszentelődésünk fokát illetően... A feladat: **a Szentlélek-tapasztalatot elhelyezni** az Egyház hitének, tanításának, szentségi és hierarchikus rendjének rendszerében; a lelki fejlődés, megszentelődés, jellemfejlődés, gyümölcstermés teljes folyamatában stb.

A veszélyek nem a jelenség természetében gyökereznek -- hiszen az éppen ezek ellenében hat – a rá adott torz belső reakciókban, amire aztán démoni félrevezetés és befolyás is épülhet.

A Szentlélek-keresztség: az isteni valóság megtapasztalása

„Az Apostolok Cselekedetei alapján egyértelmű, hogy a Lélek eljövetele nem észrevehető, ellenkezőleg: látható, félreérthetetlen valóság, 'amint látjátok és halljátok' (ApCsel 2,33). Azok, akik veszik a Szentlelket, azonnal meg vannak győződve jelenlétéről és tevékenységéről az életükben.” (Im. 39. -- Jeleit, következményeit már többször felsoroltam.)

>> *A tapasztalat megléte félreérthetetlen: tudom, hogy megtörtént velem! De formái nagyon különbözőek lehetnek: a „tüzes vihartól” a „lágyszellőig”, amiben mégis tudom, hogy benne van az Isten. Olyan is van, hogy az imádság befejezésekor még csak hittal fogadom el („Mi kértük és Isten megadta”), és később kezdem tapasztalni. A Lélek megtapasztalása a megtérés beavatás időszakában nagyon változatos, és később is másként és másként nyilatkoztatja ki önmagát!*

>> *A nyelvek adománya gyakori kísérőjelensége, de nem csalhatatlan bizonyítéka annak, hogy megtörtént-e a Szentlélek-keresztség.*

>> *A Szentlélek-keresztség a keresztény beavatáshoz tartozik, mint tapasztalat is beavató jellegű. Ezért ebben így csak egyszer részesül az ember.*

De ekkor nyílik meg a kapu! A keresztény ezután folyamatos Pünkösdben él! Pünkösöd tapasztalata többször is van a keresztényeknek, ahogy az ősegyháznak

is visszatérően volt (vö. *ApCsel 4,23-31.* – „*Jeruzsálemi kis Pünkösöd*”) Pünkösöd élménye, tapasztalata. Többször is betöltekezünk, eltelünk Szentlélekkel, új erőt, felkenetést, indításokat kapunk...

>> *Az imádság módja*: leggyakrabban evangelizációkon, ahol a kérügmát hirdettük, missziós kurzusokon. Kézzrátétellel, amely csak hasonlít a bérnáló püspök kézzrátételéhez, de nem szentségi módon közvetíti a Szentlelket.

Felelősségünk

>> Gyakoroljuk közösségeinkben, mint a megújulás identitását adó nagy kincsünket!

>> Elmarad: *az evangelizáció hiánya miatt* >> új tagjainkat nem evangelizáljuk, nem imádkozunk értük Szentlélek-keresztségért >> a nyelvek adományáért, karizmákért...

>> Elmarad: *már nincs várakozó hitünk*, emlékeinkből élünk, nem hisszük, hogy Isten most is szeret és meg akar látogatni. Bár hitünk nem függhet kizárólag az élményektől, mégis szól hozzánk *Szent Pál* apostol szava:

„Ezért figyelmeztetek, éleszd fel magadban Isten kegyelmét, amely kézföltételem folytán van benned. Hiszen Isten nem a csüggedtség, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét adta nekünk. Ne szégyellj hát tanúságot tenni Urunk mellett...” (2Tim 1,6-8a)

„Hiszen Isten nem méri szűken a Lelket, amikor adja” (Jn 3,34).

>> Elmarad: *nem hisszük, hogy Isten rajtunk, gyenge, botladozó gyermekein keresztül önmagát akarja ajándékozni* másoknak... Hogy az én imámra valaki be fog töltekezni Szentlélekkel? Igen! Állj fel, ha elbuktál, tarts bűnbánatot, tisztulj meg: aztán mars vissza szolgálj! Tanúságot tenni, gyógyítani, ördögöt űzni, Szentlélek-keresztségért imádkozni..!

„Ha tehát, ti bár gonoszak vagytok, tudtok jót adni gyermekeiteknek, mennyivel inkább adja mennyei Atyátok a Szentlelket azoknak, akik kérik tőle!” (Lk 11,13)

„Azt mondom azért nektek, kérjétek és kaptok, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak nektek. Mert mindenki, aki kér, kap, aki keres, talál, és aki zörget, annak ajtót nyitnak!” (Lk 11,9-10)

Mi kell a Szentlélek-keresztség befogadásához? *Bűnbánat és Jézusba vetett hit* – és reményteli, bizakodó hit abban is, hogy szerető mennyei Atyám Jézus Krisztus által *meg akarja adni* Nekem most a Lélek ajándékát! *Kérni kell* Jézus nevében, ahogyan a gyermek kéri bizalommal Atyjától az ajándékot!

Hiszen azért jött és szenvedett Jézus, hogy ez megtörténjen!